

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/100/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8816204728
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8816204728.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Anny Kovaľovej, v právnej veci žalobcu Q.H.L. E.L., S.. X.X.XXXX, M. J. XX, U. Z., právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sov. hrdinov 163/66, Svidník, proti žalovanému Consumer Finance Holding, a.s., so sídlom Hlavné námestie 12, Kežmarok, právne zastúpenému Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Námestie svätého Egídia 93, Poprad, o zaplatenie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 300,- eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 16.2.2017 č.k. 4C 174/2016-54 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobcovi sa n e p r i z n á v a náhrada trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi finančné zadost'učinenie v sume 300 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 300 eur od 22.9.2016 do zaplatenia. Žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázanú skutočnosť, podľa ktorej žalobca si v konaní vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 9C 69/2013 úspešne uplatnil svoje právo ako spotrebiteľ, keď sa domáhal určenia neplatnosti rozhodcovskej doložky. V uvedenom konaní bolo vyslovené, že dojednanie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá je v súlade s ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná.

3. V súvislosti s výkladom samotného pojmu „úspešné uplatnenie práva“ zo strany spotrebiteľa sa poukázalo na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR zo dňa 24.6.2013, vydaného vo veci 4Obdo/45/2012, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

4. Žalobcovi jednoznačne vznikla ujma v nemajetkovej sfére, keďže konanie žalovaného bolo spôsobilé prívodiť mu ujmu vo sfére jeho rodinného, súkromného a spoločenského života.

5. Žalobcovi ako spotrebiteľovi bola odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom vo všetkých prípadoch, ak žalovaný podá voči nemu žalobu u jedného z vopred vybraných rozhodcovských súdov, čím reálne došlo k narušeniu zákonom sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech spotrebiteľa. Žalobca sa podpisom zmluvy reálne vopred vzdal práva na účinnú právnu

ochranu. Bola mu tak odopretá možnosť brániť svoje práva vo všetkých sporoch, v ktorých by sa domáhal svojich práv dodávateľ v rozhodcovskom konaní. Zmluvná podmienka, ktorú súd vyhlásil za neplatnú, nútila žalobcu ako spotrebiteľa neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu, čím ho nútila vzdať sa ústavného práva na spravodlivý proces pred nezávislým súdom vo všetkých prípadoch ak bude vystupovať na strane žalovaného a dodávateľ sa bude voči spotrebiteľovi domáhať svojich práv žalobou podanou u ním vybraného rozhodcovského súdu. Takéto dojednanie spôsobovalo značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi stranami sporu na úkor žalobcu ako spotrebiteľa, čím žalobcovi privodzovalo stav právnej neistoty.

6. Ako vyplynulo z výpovede žalobcu, tento bol bezdôvodne vystavený psychickému vypätiu zo strany žalovaného, najmä vzhľadom na jeho praktiky, spôsoby vymáhania zaplatenia pohľadávky z úverovej zmluvy, najmä osobné návštevy osôb poverených žalovaným, a tiež v nemalej miere aj tým, že samotný žalobca musel na dosiahnutie stavu relatívnej právnej istoty iniciovať súdne konanie na ochranu svojich spotrebiteľských práv.

7. Samotné súdne konanie, ktoré bolo v danej situácii jedinou možnosťou žalobcu, je náramne stresujúcim faktorom odôvodňujúcim priznanie finančného zadosťučinenia. Pri rozhodovaní o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia žalobcovi sa vychádzalo najmä z porušenia práv žalobcu ako spotrebiteľa zo strany žalovaného, intenzity tohto zásahu do práv spotrebiteľa, ktorým zásahom bolo odňatie ústavného práva na spravodlivý proces pred nezávislým súdom, ďalej z dĺžky trvania závadného stavu, nakoľko žalobca podpísal úverovú zmluvu s neplatnou rozhodcovskou doložkou dňa 20.1.2008, pričom rozsudok určujúci neplatnosť rozhodcovskej doložky sa stal právoplatným až dňom 14.1.2016, teda po 8 rokoch od podpisu zmluvy.

8. Vzhľadom na objektívnu spôsobilosť tohto závadného stavu vyvolať negatívne dôsledky v súkromnom a spoločenskom živote žalobcu sa právny základ nároku na finančné zadosťučinenie považoval za plne dôvodný, pričom za primerané finančné zadosťučinenie sa považovala žalobcom žiadaná suma 300 eur, na zaplatenie ktorej bol zaviazaný žalovaný. Priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá mu vznikla konaním žalovaného, je určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a zároveň je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby závadne konal. Spotrebiteľ nie je povinný preukazovať ujmu, ktorá mu vznikla. Zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa priznáva spotrebiteľovi právo na finančné zadosťučinenie nie v prípade vzniku ujmy spotrebiteľovi, ale už vtedy, keď mu ujma v nadväznosti na porušenie práv spotrebiteľa vzniknúť mohla, pričom spotrebiteľ sa úspešne domáhal ochrany svojich práv.

9. Predpokladom pre priznanie nároku podľa ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. je skutočnosť, že v konaní spotrebiteľ uplatnil nárok, ktorý vznikol porušením práv spotrebiteľa, teda práv nielen podľa zákona č. 250/2007 Z.z., ale aj práv podľa 5. hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka, Zákona o spotrebiteľských úveroch, prípadne ďalších predpisov.

10. Výška priznaného finančného zadosťučinenia závisí od úvahy súdu a nemožno ju objektívne preukázať. Uvedené neznamená svojvôľu pri rozhodovaní súdu o výške priznaného finančného zadosťučinenia, ale pri tomto rozhodovaní sa zohľadňujú viaceré kritériá, ako sú intenzita a časové obdobie trvania závadného konania dodávateľa, satisfakčná a sankčná funkcia zadosťučinenia a podobne.

11. Účelom poskytnutia zadosťučinenia je odčinenie útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky, alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný, diskriminovaný. Poskytnutie zadosťučinenia nie je sankcia za samotnú existenciu neprijateľnej zmluvnej podmienky, aj keď určitý odstrašujúci a preventívny účinok je v zadosťučinení obsiahnutý.

12. Už samotné vyvolanie stavu žalovaným, na základe ktorého by žalobcovi ako spotrebiteľovi ujma mohla vzniknúť je jedným z predpokladov na priznanie primeraného zadosťučinenia podľa ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. Spotrebiteľ nie je povinný odôvodňovať vzniknutú ujmu a stav právnej neistoty, prípade uvádzať iné skutočnosti týkajúce sa nároku na primerané finančné zadosťučinenie už bezprostredne v konaní, v ktorom bolo vyslovené porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Spotrebiteľ

je oprávnený uplatniť si nárok na primerané finančné zadosťučinenie samostatnou žalobou na súde tak, ako to žalobca urobil v prejednávanej veci.

13. Žalovaný sa s plnením svojho peňažného záväzku dostal do omeškania prvým dňom nasledujúcim po doručení žaloby žalovanému dňa 21.9.2016. Žalovaný bol preto zaviazaný aj na zaplatenie úroku z omeškania zo sumy 300 eur vo výške 8 % ročne od 22.9.2016.

14. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP.

15. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žaloba žalobcu bola zamietnutá. Ako dôvod uviedol, že žalobca svoj nárok na primerané finančné zadosťučinenie odvodzuje od ust. § 3 ods. 5 poslednej vety zákona č. 250/2007 Z.z., pričom tento nárok žiadnym relevantným spôsobom neodôvodnil. Výkladom uvedeného zákonného ustanovenia je zrejmé, že na priznanie finančného zadosťučinenia je potrebné, aby boli súčasne splnené 3 domnienky, a to úspech žalobcu v spore, primeranosť a spôsobilosť privodiť ujmu. Žalobca neuviedol reálny a nevyvrátiteľný dôkaz o tom, ako konkrétna podmienka zmluvy, a to rozhodcovská doložka mala zasiahnuť do jeho osobnej sféry, či už v oblasti majetkovej alebo psychickej, resp. ako bola spôsobilá takúto ujmu privodiť. K aplikácii rozhodcovskej doložky v praxi totiž nikdy nedošlo. Zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa alebo podľa osobitných predpisov, ktorými sú predpisy na ochranu spotrebiteľa. Takýto nárok nie je daný, ak dodávateľ údajne porušil všeobecnú právnu úpravu, teda nie osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú zákony o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne. Účelom týchto právnych noriem je zvýšená ochrana spotrebiteľa ako účastníka zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou a ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. má postihnúť dodávateľa, ktorý tieto osobitné právne normy nerešpektuje. Aj keď uzatvorená zmluva mala charakter spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nebol naplnený vyššie uvedený základný predpoklad uplatneného nároku na finančné zadosťučinenie, a to že by boli porušené práva žalobcu ako spotrebiteľa vyplývajúce z osobitných právnych noriem slúžiacich na ochranu spotrebiteľov. Účelom finančného zadosťučinenia je odčinenie útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky, alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný, či diskriminovaný. Obdobne tak vo vzťahu k danému nároku nejde o paušalizovaný nárok na náhradu škody či už majetkovej alebo osobnostnej povahy. Voči žalobcovi nikdy nebola rozhodcovská doložka aplikovaná. Čo sa týka výšky uplatneného nároku, táto je neprimeraná a neodôvodnená. Pri rozhodovaní o tomto nároku sa musí prihliadať napríklad na intenzitu, povahu a spôsob neoprávneného zásahu, na charakter a rozsah zasiahnutej hodnoty osobnosti, na trvanie a šírku ohlasu vzniknutej nemajetkovej ujmy pre postavenie a uplatnenie postihnutej fyzickej osoby v spoločnosti a podobne. Žalobca doposiaľ žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal príčinnú súvislosť medzi konaním žalovaného a tvrdenu právnou neistotou žalobcu. Súd prvej inštancie nedal vo svojom rozhodnutí uspokojivú odpoveď na to, od čoho odôvodnil spôsobilosť konkrétneho dojednania zmluvy spôsobiť ujmu, v čom takáto ujma mala alebo by mohla spočívať, ak by k nej vôbec niekedy došlo a rovnako tak nie je zrejmé, ako vyvodil výšku primeraného zadosťučinenia. Za rozporné s logikou je potrebné považovať konštatovanie súdu prvej inštancie v bode 24 rozsudku, keď súd tvrdil jednoznačný vznik ujmy v nemajetkovej sfére a zároveň v tej istej vete konštatoval, že vznik ujmy je daný tým, že konanie bolo spôsobilé privodiť ujmu, hoci ju reálne neprivedilo. Odvolaním napadnutý rozsudok nespĺňa zákonné atribúty vyplývajúce z ust. § 220 CSP.

16. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379 a § 380 a § 381 CSP preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

17. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

18. Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia je potrebné poukázať na skutočnosť, podľa ktorej všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa nie je Občiansky zákonník

ale zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnomu predpisu aj Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejmé aj z ust. § 3 ods. 3 zák. č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke 1 k tomuto ustanoveniu je uvedený odkaz na ust. § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

19. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 poslednej vety zákona č. 250/2007 Z.z., či už v znení účinnom do 9.6.2013, alebo v znení účinnom od 10.6.2013.

20. Podľa ust. § 3 ods. 5 poslednej vety zák. č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom do 9.6.2013, osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Pri výklade tohto ustanovenia treba zdôrazniť, že zákonodarca formuloval uvedené ustanovenie tak, že porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi bolo spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu, teda bez toho, aby ujma nastala.

21. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie ust. § 3 ods. 5 vety poslednej zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom od 10.6.2013 ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

22. Účelom inštitútu finančného zadosťučinenia je nahradiť určitú ujmu, ktorá bola neoprávneným zásahom do práva na ochranu spotrebiteľa spôsobená. Z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom do 9.6.2013 vyplýva, že žalobcovi ako spotrebiteľovi prináleží právo požadovať primerané finančné zadosťučinenie len vtedy, ak úspešne uplatní svoje právo na súde a súčasne preukáže, že žalovaný porušil niektorú z povinností, ktoré mu ukladá zákon a že toto porušenie je spôsobilé privodiť žalobcovi ako spotrebiteľovi ujmu a ak preukáže príčinnú súvislosť medzi porušením povinností a spôsobilosťou ujmy. Len pri kumulatívnom splnení uvedených troch podmienok je možné uvažovať o nároku žalobcu na primerané finančné zadosťučinenia. Pri nároku na primerané finančné zadosťučinenie postačuje samotná hrozba ujmy.

23. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 9.10.2014 č.k. 9C 69/2013-79, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 26.11.2015 č.k. 21Co 31/2015-106 bola za neplatnú určená rozhodcovská doložka dohodnutá v zmluve zo dňa 20.1.2008. Žalobca si teda v inom súdnom konaní úspešne uplatnil porušenie svojho práva v dôsledku neplatného dojednania rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve. Žalobca má preto právo v dôsledku porušenia jeho práv ustanovených Zákomom o ochrane spotrebiteľa, ako aj osobitnými predpismi zo strany žalovaného na primerané finančné zadosťučinenie. Základ nároku na primerané finančné zadosťučinenie je tak nepochybne daný.

24. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktoré sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Žalobcovi jednoznačne vznikla ujma v nemajetkovej sfére, keďže konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť mu ujmu vo sfére jeho osobného, rodinného a spoločenského života. Aj s prihliadnutím na postoj žalovaného vo veci Okresného súdu Vranov nad Topľou 9C 69/2013, v ktorom spochybňoval dôvodnosť žaloby o určenie neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, existovala reálna hrozba zo strany žalovaného uplatňovať svoje pohľadávky vyplývajúce zo zmluvy o úvere v

rozhodcovskom konaní na základe neplatnej rozhodcovskej doložky. Žalobca bol dlhodobo nedôvodne vystavený psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty a to až do doby právoplatného skončenia konania vo veci určenia neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, pričom je bez akýchkoľvek pochybností, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý sa snažil dojednaním neplatnej rozhodcovskej doložky v zmluve odňať právo na súdnu ochranu pred nezávislým a nestranným súdom.

25. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a podobne. Za primerané v prejednávanej veci je potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 300 eur tak, ako to správne určil súd prvej inštancie. Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá mu vznikla konaním žalovaného, je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý pri dojednaní rozhodcovskej doložky závadne konal. Spotrebiteľ, teda žalobca, nie je povinný preukázať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože Zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie už vtedy, keď ujma v nadväznosti na porušenie práv spotrebiteľa vzniknúť mohla a spotrebiteľ sa úspešne domáhal ochrany svojich práv. Žalobca sa v tomto prípade úspešne domohol svojho práva, a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia.

26. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil.

27. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP, v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že žalobcovi v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

28. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).